

## Yrityskaupan hyväksyminen: Stena Recycling Oy / Encore Ympäristöpalvelut Oy

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("virasto") on 16.9.2022 ilmoitettu järjestely, jossa Stena Recycling Oy ("Stena" tai "ilmoittaja") hankkii yksinomaisen määräysvallan Encore Ympäristöpalvelut Oy:ssä ("Encore").

### 1 Yrityskaupan osapuolet

**Stena** on osa ruotsalaista Stena-konsernia.<sup>1</sup> Stena toimii pääasiassa metallinkierrätyksessä, ja se hankkii metallijätettä koko Suomen alueelta. Metallinkierrätyksen lisäksi Stenan muita liiketoiminta-alueita ovat vaarallisen jätteen käsittely, sähkö- ja elektroniikkaromun eli SER-jätteen käsittely, poltettavan Shredder Light Fraction (SLF) -materiaalin toimittaminen sähköyhtiöille sekä puuhakeliiketoiminta.

**Encore**<sup>2</sup> tarjoaa pääasiassa yritysasiakkaille suunnattuja jätehuoltopalveluita. Encore kerää ja käsittelee kierrätysmateriaaleja laajalti eri puolella Suomea, ja sillä on 17 käsittelylaitosta kattava valtakunnallinen verkosto, jonka lisäksi se hyödyntää myös yhteistyökumppaneidensa ylläpitämiä käsittelylaitoksia. Encoren suurimmat laitokset sijaitsevat Kouvolassa, Vantaalla, Tampereella, Lahdessa, Turussa ja Kuopiossa. Jätehuoltopalveluiden lisäksi Encorella on kuormalava- sekä bio- ja kierrätyspolttoaineliiketoimintaa.

### 2 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

Ilmoittajan mukaan osapuolten liiketoiminnan välillä on vertikaalinen yhteys metallinkierrätyksessä. Stena toimii käsittelemättömän metallijätteen hankinnassa, metallijätteen käsittelyssä ja käsitellyn metallin myynnissä. Encore puolestaan kerää metallijätettä osana tarjoamiaan jätehuoltopalveluita. Encore myy keräämänsä sekä lajitellun että lajittelemattoman metallijätteen sitä käsitteleville ja edelleen myyville toimijoille, kuten Stenalle.

Osapuolten välillä on vertikaalinen yhteys myös paperi- ja pahvijätteen kierrätyksessä. Osana tarjoamiaan jätehuoltopalveluita Encore vastaanottaa paperi- ja pahvijätettä, jota se myy edelleen raaka-aineena esimerkiksi paperiteollisuudelle. Stena puolestaan vastaanottaa vähäisissä määrin paperi- ja pahvijätettä perustuen sellaisiin sopimuksiin, joiden pääkohteena ovat metallijäte tai vaaralliset jätteet.<sup>3</sup> Stena ei myy paperi- ja pahvijätettä edelleen

<sup>1</sup> Stena-konserniin kuuluu kolme emoyhtiötä: Stena AB, Stena Sessan AB ja Stena Metall AB. Stena Recycling Oy:n omistaa Stena Recycling Holding AB, jonka puolestaan omistaa Stena Metall AB.

<sup>2</sup> Encoren tytäryhtiöitä ovat Encore Aluepalvelut Oy ja Hämeen Kuljetuspiste Oy. Hämeen Kuljetuspiste Oy:n omistuksessa ollut kuljetuspalveluita tarjoava tytäryhtiö Kuljetus J. Niemeläinen Oy on sulautunut osaksi Hämeen Kuljetuspiste Oy:tä 31.8.2022.

<sup>3</sup> Lisäksi Stena erottelee pahvia ja paperia esimerkiksi metalleista kyseistä jätettä lajiteltaessa tai muutoin käsiteltäessä.

raaka-aineena loppukäyttäjille, vaan se toimittaa kyseiset jätelajit käsiteltäväksi ja edelleen myytäväksi muille toimijoille, kuten Encorelle.

Yrityskaupan ilmoittajan mukaan osapuolilla ei ole horisontaalisesti päällekkäistä toimintaa.<sup>4</sup> Viraston markkinakuulemisessa saadussa lausuntopalautteessa kuitenkin esitettiin, että osapuolilla on päällekkäisiltä vaikuttavia toimintoja jätehuoltopalveluissa, SER-tietosuojamateriaalin tuhoamis- ja raportointipalveluissa sekä puuhakeliiketoiminnassa ja bio- ja kierrätyspolttolinetoiminnassa.

Ilmoittaja on toimittanut virastolle tietoja osapuolten liiketoimintojen välisistä vertikaalisista yhteyksistä sekä metallinkierrätyksen markkinasta, jolla Stena toimii ja yrityksille tarjottavien jätehuoltopalveluiden markkinasta, jolla Encore toimii. Viraston pyynnöstä tietoja on toimitettu myös maakuntatasolla. Lisäksi ilmoittaja on toimittanut virastolle selvityksen osapuolten toiminnasta markkinoilla, joilla osapuolten liiketoiminta on lausunnonantajan mukaan mahdollisesti päällekkäistä.

Virasto on tarkastellut yrityskaupan kilpailuvaikutuksia paitsi ilmoittajan esittämän myös lausuntopalautteessa esitetyn mukaisesti sekä alueittain maakuntatasolla. Markkinamäärittely on kuitenkin voitu jättää avoimeksi, sillä jäljempänä ilmenevin perustein yrityskaupan ei ole katsottu olennaisesti estävän kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla.

#### *Yrityksille tarjottavat jätehuoltopalvelut*

Encore tarjoaa pääasiassa yrityksille suunnattuja jätehuoltopalveluita, jotka sisältävät asiakkaan kaikkien jätteen keräämisen jätelajista riippumatta.<sup>5</sup> Ilmoittajan mukaan jätehuoltopalveluiden markkinoita voidaan tarkastella kotitalouksille ja yrityksille tarkoitettuihin jätehuoltopalveluihin jaoteltuna. Ilmoittaja katsoo, ettei jätelajikohtainen tarkastelu ole yrityskaupan kilpailuvaikutusten arvioimiseksi tarpeen. Maantieteelliseltä ulottuvuudeltaan markkinat ovat ilmoittajan mukaan valtakunnalliset.

Ilmoittajan arvion mukaan yrityksille tarjottavien jätehuoltopalveluiden markkinan arvo Suomessa vuonna 2021 oli miljardi euroa, josta Encoren markkinaosuus oli noin [5–10]<sup>6</sup> prosenttia. Encoren tärkeimmät kilpailijat ja niiden

<sup>4</sup> Ilmoittajan mukaan Encore vastaanottaa osana tarjoamiaan jätehuoltopalveluita vähäisessä määrin metallijätettä sekä vaarallista jätettä, joiden kierrätyksessä Stena toimii. Encore ei kuitenkaan tarjoa kyseisten jätelajien keräämistä erillisenä palveluna, ja myös osapuolten kilpailijat, asiakkaat ja tavarantoimittajat eroavat toisistaan. Ilmoittaja katsoo, ettei jätehuoltopalveluiden jätelajikohtainen tarkastelu sen vuoksi ole tarpeen yrityskaupan kilpailuvaikutusten arvioimiseksi.

<sup>5</sup> Osan jätteistä Encore käsittelee ja jatkojalostaa edelleen myytäväksi (esimerkiksi pahvi ja paperi) ja osan se toimittaa edelleen käsiteltäväksi (esimerkiksi metalli). Encore toimii valtakunnallisesti, mutta sen toiminta on painottunut Kymenlaaksoon, Etelä-Karjalaan, pääkaupunkiseudulle, Päijät-Hämeeseen ja Pohjois-Savoan.

<sup>6</sup> Hakasulkeisiin merkityissä kohdissa tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

markkinaosuudet olivat Lassila & Tikanoja Oyj [20–30] %, Remeo Oy [5–10] %, Urbaser Oy [0–5] %, Veikko Lehti Oy [0–5] % ja Uusioaines Oy [0–5] %.<sup>7</sup>

### Metallinkierrätys

Stena toimii metallinkierrätyksen markkinalla, joka käsittää ilmoittajan mukaan metallijätteen vastaanottamisen, metallijätteen käsittelyn ja käsitellyn metallin myynnin edelleen. Ilmoittajan mukaan metallinkierrätyksen markkinaa voidaan tarkastella metallijätteen hankinnan ja käsittelyn osalta valtakunnallisena ja käsitellyn metallin myynnin osalta vähintään Euroopan unionin laajuisena. Ilmoittaja on kuitenkin toimittanut virastolle markkinatietoja metallinkierrätyksen markkinasta yhtenä kokonaisuutena sekä Suomen tasolla että maakunnittain niistä maakunnista, joissa Stenalla on toimintaa.<sup>8</sup>

Ilmoittajan mukaan metallinkierrätyksen markkinan koko Suomessa vuonna 2021 oli 1 314 000 tonnia. Markkinan arvo puolestaan oli 585 miljoonaa euroa, josta Stenan markkinaosuus oli [10–20] prosenttia. Stenan tärkeimmät kilpailijat ja niiden markkinaosuudet olivat Kuusakoski Oy [30–40] %, Eurajoen Romu Oy [10–20] %, Romu Keinänen Oy [5–10] %, Fortum Waste Solutions Oy [5–10] % ja Kajaanin Romu Oy [0–5] %.<sup>9</sup>

### Viraston markkinakuulemisessa esiin nostetut päällekkäisyydet

Viraston markkinakuulemisessa saadun lausuntopalautteen mukaan yrityskaupan osapuolilla on päällekkäisiltä vaikuttavia toimintoja jätehuollossa, SER-tietosuojamateriaalin tuhoamis- ja raportointipalveluissa sekä puuhakeliiketoiminnassa ja bio- ja kierrätyspolttoaineliiketoiminnassa. Ilmoittajan mukaan osapuolten toiminta kyseessä olevilla markkinoilla ei kuitenkaan ole päällekkäistä.

Ilmoittajan mukaan Stena ei toimi Encoren tai muiden kokonaisjätehuollon palveluita tarjoavien yritysten kilpailijana kyseessä olevalla markkinalla. Stena tarjoaa pääasiassa metallinkierrätyspalveluita, ja osana näitä palveluita se vastaanottaa vähäisissä määrin myös muita jätelajeja. Stena ei tarjoa kokonaisjätehuollon palveluita, kuten Encore, vaan muiden jätelajien vastaanottaminen on aina liitännäinen sen pääasialliselle toiminnalle eli metallinkierrätykselle. Osapuolet eivät toimintansa erilaisista painopistealueista johtuen kilpaile samoista asiakkaista.

<sup>7</sup> Ilmoittajan arvio markkinoiden koosta perustuu Inderes Oyj:n Lassila & Tikanoja Oyj:tä koskevaan raporttiin (saatavilla osoitteessa [https://www.inderes.fi/fi/system/files/company-reports/lassila\\_tikanoja\\_210622\\_laaja.pdf](https://www.inderes.fi/fi/system/files/company-reports/lassila_tikanoja_210622_laaja.pdf)) sekä viraston yrityskauppa-asiassa Sponsor Fund V Ky / Finncont Group Oy (KKV/1426/14.00.10/2021, 3.1.2022) antamassa päätöksessä esitettyyn ilmoittajan arvioon yrityksille tarjottavien jätehuoltopalveluiden markkinan koosta. Encoren kilpailijoiden markkinaosuustiedot perustuvat edellä mainittuun Inderes Oyj:n raporttiin sekä kilpailijoiden liikevaihtotietoihin.

<sup>8</sup> Markkinatiedot perustuvat ilmoittajan toimialatuntemuksensa perusteella tekemiin parhaisiin arvioihin sekä alalla toimivien yritysten liikevaihtotietoihin.

<sup>9</sup> Maakunnittain tarkasteltuna Stenan markkinaosuus nousee korkeimmillaan [30–40] prosenttiin Satakunnassa ja [30–40] prosenttiin Pohjanmaalla.

Ilmoittajan mukaan Encore vastaanottaa tuhottavaa SER-jätettä ja tarjoaa sen tuhoamis- ja raportointipalveluita ainoastaan osana tarjoamaansa tietoturvapalvelua.<sup>10</sup> Stena puolestaan vastaanottaa SER-jätettä metallijätteen hankintatarkoituksessa. Tässä yhteydessä Stena tarjoaa vastaanottamalleen tuhottavalle SER-jätteelle sen hankkimiseksi välttämättömät tietosuojapalvelut, kuten tuhoamis- ja raportointipalvelut. Näennäisestä päällekkäisyydestä huolimatta osapuolet toimivat ilmoittajan mukaan eri markkinoilla, eivätkä osapuolet kilpaile samoista asiakkaista.

Ilmoittajan mukaan Encore hankkii puuta metsänomistajilta, prosessoi sitä ja myy puupolttoainetta energiayhtiöille. Stena puolestaan vastaanottaa puuhaketta paikallisilta kerääjiltä. Puuhakkeesta veloitetaan kerääjältä, eikä Stena siten hanki puuta kaupalliselta markkinalta, kuten Encore. Lisäksi puuhaketta syntyy Stenan oman toiminnan jätteenä. Stena tilaa puuhakkeen murskauksen alihankkijalta, ja myy sen sitten polttoaineena edelleen yhdelle asiakkaalleen. Ilmoittajan mukaan osapuolten liiketoiminta perustuu erilaisille lähtökohdille, sillä Encore hankkii puuta aktiivisesti, kun taas Stena vastaanottaa puuhaketta osana muuta toimintaansa. Joka tapauksessa Stenan puuhakeliiketoiminta on hyvin vähäistä ja alueellisesti rajattua, eikä osapuolten toiminnassa ole alueellisia päällekkäisyyksiä.<sup>11</sup>

### 3 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

Ilmoittajan mukaan yrityskaupalla ei ole haitallisia kilpailuvaikutuksia. Stena-konsernin yhtiöt eivät harjoita Encoren kanssa kilpailevaan toimintaa Suomessa, eikä yrityskaupalla siten ole horisontaalisia kilpailuvaikutuksia. Yrityskaupalla ei ole myöskään vertikaalisia kilpailuvaikutuksia.

Ilmoittajan mukaan osapuolten välillä ei ole merkittäviä vertikaalisia yhteyksiä metallinkierrätyksessä valtakunnallisella tasolla eikä myöskään alueellisesti tarkasteltuna. Encoren toiminta metallijätteen keräyksessä, lajittelussa ja myynnissä on hyvin vähäistä. Stenan Encorelta ja muilta sen kaltaisilta toimijoilta vastaanottama metalli puolestaan muodostaa vain pienen osan Stenan ostamasta metallista. Huomioiden Encoren vastaanottaman metallin volyymit, ei näiden metallivirtojen siirtymisellä Stenalle ole poissulkevaa vaikutusta, eikä yrityskauppa siten estä kilpailua metallin hankinta- tai myyntimarkkinalla.

Ilmoittajan mukaan osapuolten välinen vertikaalinen yhteys pahvi- ja paperijätteessä on myös vähäinen. Stenan vastaanottaman paperin ja pahvin volyymit ovat vähäiset. Stenalla ja muilla sen kaltaisilla toimijoilla on lisäksi hyvin vähäinen merkitys Encoren paperi- ja pahvijätteen hankintatoiminnassa.

<sup>10</sup> Encoren tarjoama tietoturvapalvelu sisältää muidenkin jätelajien, kuten luottamuksellisten paperiaineistojen, keräämistä ja tuhoamista.

<sup>11</sup> Ilmoittajan mukaan Encore toimii lähes yksinomaan Kaakkois-Suomessa. Lisäksi se on vastaanottanut yksittäisiä puueriä Vaasassa, Kokkolassa ja Klaukkalassa. Stenan puuhakeliiketoiminta rajoittuu puolestaan hankinnan osalta Virroille (Pirkanmaa) ja myynnin osalta Äänekoskelle (Keski-Suomi), jossa sillä on yksi asiakas.

Näiden jätelajien volyymien siirtymisellä Encorelle ei ole poissulkevaa vaikutusta, eikä yrityskauppa siten estä kilpailua paperin ja pahvin keräyksen tai myynnin markkinoilla.

Viraston markkinakuulemisessa saatu lausuntopalaute oli pääasiassa neutraalia. Edellä kuvatusti eräs lausunnonantaja kuitenkin esitti, että osapuolilla on päällekkäisiltä vaikuttavia liiketoimintoja lausunnossa yksilöidyillä markkinoilla. Lisäksi toinen lausunnonantaja esitti, että yrityskaupan seurauksena syntyvälle keskittymälle muodostuu vahva markkina-asema tiettyjen maakuntien alueella. Kumpikaan lausunnonantajista ei ole kuitenkaan esittänyt, että yrityskaupasta seuraisi haitallisia horisontaalisia tai vertikaalisia kilpailuvaikutuksia millään markkinalla.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston arvion mukaan yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti estä tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Virasto on tarkastellut yrityskaupasta mahdollisesti aiheutuvia vertikaalisia kilpailuvaikutuksia, eikä tarkastelussa ole tullut esiin viitteitä keskittymän kyvystä tai kannustimista sulkea markkinoita kilpailulta yrityskaupan jälkeen. Virasto ei ole selvityksissään havainnut, että yrityskaupasta aiheutuisi horisontaalisia kilpailuvaikutuksia millään tarkastellulla markkinalla. Myöskään viraston markkinakuulemisessa ei ilmennyt, että yrityskaupalla olisi haitallisia kilpailuvaikutuksia.

#### **4 Ratkaisu**

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa Stena Recycling Oy hankkii yksinomaisen määräysvallan Encore Ympäristöpalvelut Oy:ssä

#### **5 Sovelletut säännökset**

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

#### **6 Muutoksenhaku**

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 49 a §:n mukaan siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

#### **7 Lisätiedot**

Lisätietoja päätöksestä antaa asiantuntija Tiia Sotamaa, puhelin 029 505 3083, sähköposti [tia.sotamaa@kkv.fi](mailto:tia.sotamaa@kkv.fi).

Ylijohtajan sijainen,  
johtaja

Rainer Lindberg

Asiantuntija

Tiia Sotamaa